

tekst jednolity

STATUT

STRONNICTWA DEMOKRATYCZNEGO

uchwalony na XXIV Nadzwyczajnym Kongresie Stronnictwa Demokratycznego

Warszawa, dnia 9 stycznia 2010 r.

ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Stronnictwo Demokratyczne jest partią polityczną, działającą nieprzerwanie od 1937 roku, która działa w ramach obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej prawa oraz niniejszego Statutu zwanego dalej Statutem.
2. Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja jest świętem Stronnictwa Demokratycznego.

§ 2

1. Cele i formy działalności Stronnictwa Demokratycznego określają uchwały i deklaracje programowe, zgodne z wymogami polskiej racji stanu i porządkiem konstytucyjnym Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Stronnictwo Demokratyczne kieruje się zasadami demokracji, jawności, szacunku dla prawa, etyki i dobrych obyczajów oraz wolą większości przy zachowaniu prawa mniejszości do głoszenia i obrony swoich poglądów.

§ 3

1. Terenem działania Stronnictwa Demokratycznego jest Rzeczpospolita Polska.
2. Siedzibą władz naczelných Stronnictwa Demokratycznego jest Warszawa.
3. Stronnictwo Demokratyczne posiada osobowość prawną.
4. Stronnictwo Demokratyczne może działać na terenie Unii Europejskiej oraz wśród Polaków (Polonii) mieszkających za granicami kraju.

§ 4

1. Emblematem organizacyjnym Stronnictwa Demokratycznego jest stylizowany orzeł biały w koronie, na niebieskim tle.
2. Stronnictwo Demokratyczne używa sztandarów o barwach białej i czerwonej ze stylizowanym orłem białym w koronie.
3. Stronnictwo Demokratyczne używa skrótu SD.
4. Nazwa, skrót nazwy i znak słowno - graficzny emblematu organizacyjnego, prawa do nich, powinny być chronione przez władze wszystkich struktur SD w drodze uzyskania stosownych praw ochronnych. Do dysponowania tymi prawami jest uprawniony jedynie Zarząd Główny SD.
5. SD ma prawo do używania odznak, legitymacji, pieczęci, barw i znaków graficznych według wzorów ustalonych przez Zarząd Główny SD.
6. SD może być członkiem krajowych i międzynarodowych organizacji zrzeszających partie polityczne i organizacje o podobnych założeniach ideowo – programowych oraz może współpracować z takimi partiami i organizacjami, w tym również z działającymi na terenie innych krajów.

§ 5

1. Kolegialne władze SD podejmują decyzje w formie uchwał, w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy uprawnionych, o ile Statut nie stanowi inaczej. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego obrad.
2. Wszystkie władze SD pochodzą z wyborów przeprowadzanych się w głosowaniu tajnym.
3. Odwoływanie członków władz SD następuje w tym samym trybie co ich wybór.
4. W uzasadnionych przypadkach przewodniczący obradom - z własnej inicjatyw lub na wniosek co najmniej 1/2 członków danej władzy – przeprowadza głosowanie imienne.
5. Posiedzenia władz SD są zwoływane przez jej przewodniczącego, upoważnionego przez niego wiceprzewodniczącego (wiceprezesa) lub najstarszego wiekiem wiceprzewodniczącego (wiceprezesa), o ile przewodniczący lub upoważniony wiceprzewodniczący (wiceprezes) nie

może działać, albo przez osobę upoważnioną przez przewodniczącego do zwołania posiedzenia jeżeli przewodniczący i wiceprzewodniczący (wiceprezes) nie mogą działać w przypisanym terminie.

6. Posiedzenia władz SD zwoływane są również na pisemne żądanie co najmniej 1/2 ogółu członków danej władzy, w terminie 14 dni od dnia doręczenia żądania lub na podstawie uchwały władzy wyższego szczebla.
7. Uchwały władz wyższych szczebli SD są wiążące dla władz niższych szczebli SD.

ROZDZIAŁ II CZŁONKOWIE SD, PRAWA I OBOWIĄZKI

§ 6

1. Członkiem SD może być osoba, która:
 - 1) jest obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) korzysta w pełni z praw publicznych,
 - 3) ukończyła 18 lat,
 - 4) złożyła pisemną deklarację członkowską w klubie SD i uzyskała pisemną rekomendację od dwóch członków należących do SD jako wprowadzających,
 - 5) jest osobą nie budzącą zastrzeżeń pod względem etycznym,
 - 6) nie należy do innej partii politycznej.
2. Członek SD nie może działać na rzecz innej partii politycznej albo kandydować z listy wyborczej innej niż lista wyborcza uznana przez SD, chyba że na kandydowanie lub inną formę współpracy wyrazi zgodę Zarząd Główny SD.

§ 7

1. Decyzję o przyjęciu w poczet członków SD podejmuje Zarząd Klubu SD, nie później niż w ciągu jednego miesiąca od dnia złożenia deklaracji.
2. Zarząd Klubu SD przekazuje niezwłocznie uchwałę do Zarządu Regionalnego SD.
3. W przypadku nie podjęcia uchwały przez Zarząd Klubu SD w terminie, o którym mowa w ust. 1 lub w przypadku decyzji odmownej, kandydat na członka SD może się zwrócić do Zarządu Regionalnego SD o podjęcie decyzji.
4. Zarząd Główny SD może uchylić uchwałę klubu lub Zarządu Regionalnego SD o przyjęciu do SD, w ciągu miesiąca od dnia otrzymania uchwały.
5. Decyzję o przyjęciu do SD osób chcących utworzyć nowy klub, podejmuje Zarząd Regionalny SD nie później niż w ciągu jednego miesiąca od dnia złożenia deklaracji. Zarząd Główny SD może uchylić decyzję Zarządu Regionalnego SD.
6. Od decyzji Zarządu Regionalnego SD przysługuje odwołanie do Zarządu Głównego SD.
7. Nikomu nie służy roszczenie o przyjęcie w szeregi SD.
8. Decyzję o przyjęciu w poczet członków SD może podjąć Zarząd Główny SD wskazując jednocześnie klub, w którym będzie realizował swoje członkostwo nowoprzyjęty członek SD.
9. Centralny rejestr członków SD prowadzi Zarząd Główny SD. Zarządy Regionalne SD w terminie 14 dni od otrzymania deklaracji od Zarządów Klubów SD przekazują ją Zarządowi Głównemu SD.

§ 8

1. Przystaje być członkiem SD kto:
 - 1) zgłosił na piśmie oświadczenie o wystąpieniu z SD,
 - 2) został wykluczony z SD prawomocnym orzeczeniem sądu partyjnego,
 - 3) został skazany prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwo umyślne,
 - 4) z powodu niepłacenia składek członkowskich przez okres co najmniej 6 miesięcy, po wcześniejszym wezwaniu do ich zapłaty, został skreślony uchwałą Zarządu Klubu SD z

listy członków SD,

- 5) zmarł.
2. Ustanie członkostwa w przypadkach określonych w ust.1, potwierdza Przewodniczący Klubu w formie pisma do Zarządu Regionalnego SD, który niezwłocznie informuje o tym Sekretarza Generalnego.
3. Skreślonymu z listy członków SD na mocy uchwały, o której mowa w ust.1 pkt 4 przysługuje prawo odwołania do Zarządu Regionalnego SD w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

§ 9

1. Członek SD może zawiesić swoją przynależność do SD.
2. Zawieszenie członkostwa zgłasza się na piśmie do Przewodniczącego klubu, który potwierdza to stosowną adnotacją.
3. Zawieszenie członkostwa powoduje utratę pełnionych w SD funkcji oraz utratę biernego i czynnego prawa wyborczego w SD, a także zakaz ubiegania się z rekomendacji SD o mandat władz publicznych.
4. Zawieszenie członkostwa nie wyklucza postępowania przed sądami partyjnymi.
5. Przywrócenie członkostwa następuje po zgłoszeniu przez zainteresowanego stosownego wniosku do Przewodniczącego Klubu SD.

§ 10

Wszyscy członkowie SD mają równe prawa.

§ 11

1. Członek SD ma prawo:
 - 1) na zebraniach partyjnych w sposób nieskrępowany wyrażać swoje stanowisko,
 - 2) uczestniczyć w konstruowaniu programu politycznego i wyborczego SD oraz założeń polityki SD,
 - 3) uzyskiwać informacje o działalności SD i jej wszystkich władz oraz o działalności przedstawicieli SD we władzach publicznych,
 - 4) kandydować na każdą funkcję i do każdej władzy w SD zgodnie z przepisami niniejszego Statutu i regulaminów wyborczych uchwalanych przez poszczególne władze,
 - 5) zgłaszać, w czasie wyborów do władz SD kandydaturę swoją lub innego członka SD zgodnie z obowiązującymi zasadami wyborczymi,
 - 6) ubiegać się z rekomendacji SD o mandat do władzy publicznej oraz korzystać z poparcia SD w kampaniach wyborczych, w granicach określonych przez odpowiednie władze SD,
 - 7) korzystać, w przypadku doznania krzywdy w czasie działalności politycznej oraz w trudnych sprawach osobistych, z obrony władz SD,
 - 8) korzystać z pomocy władz SD w wykonywaniu swych obowiązków i praw partyjnych,
 - 9) nosić odznakę Stronnictwa Demokratycznego.
2. Czynne i bierne prawo wyborcze przysługuje członkowi SD, który nie zalega dłużej niż trzy miesiące w opłacaniu składek członkowskich.
3. Korzystanie z prawa opisanego w ust.1 pkt 6 przysługuje członkom SD, którzy spełniają warunek określony w ust. 2.
4. Ograniczenie praw wyborczych możliwe jest tylko ze względu na obszar działania danej władzy SD oraz przynależność klubu SD do określonej struktury powiatowej i regionalnej, z zastrzeżeniem ust. 2.

§ 12

1. Członek SD ma obowiązek:
 - 1) brać aktywny udział w realizacji celów SD i rzetelnie wypełniać swe powinności,
 - 2) dbać o dobre imię SD,

5

- 3) propagować zasady ideowe oraz program SD,
 - 4) uczestniczyć w działalności SD,
 - 5) przestrzegać postanowień Statutu SD i wykonywać uchwały władz SD,
 - 6) zjednywać i pozyskiwać nowych członków, sympatyków i zwolenników SD,
 - 7) opłacać składki członkowskie.
2. Członek SD, pełniący z rekomendacji SD funkcje we władzach publicznych, ponosi za swą działalność odpowiedzialność polityczną przed SD.

§ 13

1. Kary członkom SD wymierza sąd partyjny.
2. Karami są:
 - 1) upomnienie,
 - 2) nagana,
 - 3) pozbawienie prawa pełnienia określonych funkcji w SD przez okres do 4 lat,
 - 4) wykluczenie z SD.
3. Kary określone w ust.2 pkt 1 i pkt 2 ulegają zatarciu po 2 latach od dnia wydania orzeczenia. Kara określona w ust.2 pkt 3 ulega zatarciu po okresie, na jaki została orzeczona.

§ 14

1. W sprawach szczególnie rażącego i przynoszącego szkodę postępowania członka SD, Zarząd Główny, do czasu wydania prawomocnego orzeczenia przez Naczelny Sąd Partyjny, może zawiesić członka partii w jego prawach.
2. Zawieszenie członkostwa oznacza zawieszenie pełnienia funkcji partyjnych.

§ 15

1. Szczególnie zasłużeni członkowie SD mogą być wyróżnieni przez władze SD odznaczeniami partyjnymi oraz tytułami honorowymi.
2. Odznaczeniami partyjnymi są „Złota, Srebrna i Brązowa odznaka Stronnictwa Demokratycznego”, a tytułami honorowymi są "Honorowy Przewodniczący Stronnictwa Demokratycznego", "Honorowy Przewodniczący Rady Regionalnej", "Honorowy Przewodniczący Rady Powiatowej", "Honorowy Przewodniczący Rady Miejskiej" i "Honorowy Przewodniczący Klubu".
3. Tryb i zasady wyróżniania odznaczeniem partyjnym i nadawania tytułu honorowego określa "Regulamin wyróżniania członka Stronnictwa Demokratycznego".

ROZDZIAŁ III STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Postanowienia ogólne

§ 16

1. Struktura organizacyjna SD działa w oparciu o podział administracyjny kraju.
2. Składnikami struktury organizacyjnej są:
 - 1) klub działający na terenie miasta lub gminy oraz klub środowiskowy,
 - 2) powiatowa organizacja SD działająca także w miastach na prawach powiatu,
 - 3) regionalna organizacja SD, oparta na województwie,
 - 4) władze naczelne SD.
4. Powiatowa organizacja SD działająca na terenie miasta stołecznego Warszawy może używać nazwy Rada Stołeczna.
5. Dzielnicowe Kluby SD w miastach powyżej 100.000 mieszkańców może powołać w uzgodnieniu z Zarządem Głównym SD Zarząd Regionalny SD.

6. W przypadku likwidacji lub braku składnika struktury organizacyjnej jej kompetencje i zadania przejmuje składnik struktury organizacyjnej wyższego szczebla.

§ 17

1. Władze SD wybierane są w wyborach równych i bezpośrednich spośród nieograniczonej liczby kandydatów.
2. Kadencja wszystkich władz SD trwa od 3 do 4 lat. Kalendarz wyborczy uchwała Rada Naczelna SD. Rada Naczelna SD może, na wniosek Przewodniczącego SD, skrócić kadencję każdej władzy SD i zarządzić wybory w terminie do 6 miesięcy ustanawiając na ten czas zarząd komisaryczny. Kadencja tak wybranych władz ulega zakończeniu jednocześnie z upływem kadencji innych władz SD według kalendarza określonego przez Radę Naczelną SD.
3. Członkowie władz SD pełnią swe obowiązki do czasu powołania nowych członków władz.
4. Delegaci na Kongres i zjazdy poszczególnych organizacji terenowych SD zachowują swój mandat do czasu wyboru nowych delegatów, z wyłączeniem utraty lub zawieszenia biernego i czynnego prawa wyborczego w SD.
5. Delegaci na Kongres i zjazdy poszczególnych organizacji terenowych sprawujący swoje mandaty z tytułu członkostwa w określonych w Statucie władzach SD zachowują swój mandat do czasu ustania tego członkostwa.
6. W trakcie trwania kadencji władz SD mandaty delegatów na Kongres i zjazdy poszczególnych organizacji terenowych uzyskują także osoby, które zostały członkami określonych w Statucie władz SD.
7. Nie wolno łączyć członkostwa we władzy uchwałodawczej, sądowniczej i rewizyjnej na tym samym szczeblu.
8. Zawiadomienie o terminie posiedzenia wysyła się członkom władz SD na 7 dni przed datą obrad, drogą pocztową lub poczta elektroniczną, chyba, że regulamin działania określonej władzy SD stanowi inaczej.

Władze naczelne SD

§ 18

1. Naczelnymi władzami SD są:
 - 1) Kongres SD i Kongres Nadzwyczajny SD,
 - 2) Rada Naczelna SD,
 - 3) Przewodniczący SD,
 - 4) Zarząd Główny SD,
 - 5) Naczelna Komisja Rewizyjna SD,
 - 6) Naczelny Sąd Partyjny SD.
2. Przewodniczący SD stoi na czele Zarządu Głównego SD i Rady Naczelnej SD, bieżąco zarządza działalnością partii i reprezentuje SD na zewnątrz.
3. Przewodniczący SD w szczególności wnioskuje w sprawach powoływania i odwoływania podległych mu członków władz wykonawczych oraz struktur administracyjno - organizacyjnych SD; określa zakres zadań i kompetencje osób sprawujących funkcje wykonawcze w organach naczelnym i terenowym SD, decyduje o jednostkach organizacyjnych powoływanych do bieżącej działalności, w tym powołuje i odwołuje kierowników tych jednostek.

§ 19

1. Kongres jest najwyższą władzą SD.
2. Kongres SD zwołuje Rada Naczelna SD.
3. Kongres Nadzwyczajny SD zwołuje, określając jego porządek obrad, Rada Naczelna SD z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej 1/2 Rad Regionalnych SD. Kongres

Nadzwyczajny SD zajmuje się wyłącznie sprawami określonymi w porządku obrad. Delegatami na Kongres Nadzwyczajny SD są członkowie SD mający uprawnienia określone w § 17 ust. 4-6. Kongres Nadzwyczajny SD może być także zwołany przez Przewodniczącego SD, który określa jego porządek obrad.

4. Delegatami na Kongres SD są delegaci wybrani przez Regionalne Zjazdy Delegatów według zasad określonych przez Radę Naczelną SD oraz członkowie władz naczelnych SD.

§ 20

Do kompetencji Kongresu SD i Kongresu Nadzwyczajnego SD należy:

- 1) uchwalanie dokumentów programowych,
- 2) uchwalanie statutu SD i zmian w statucie SD,
- 3) rozpatrywanie sprawozdań z działalności Rady Naczelnej SD, Przewodniczącego SD, Naczelnej Komisji Rewizyjnej SD i Naczelnego Sądu Partyjnego SD,
- 4) ustalanie liczby członków Rady Naczelnej SD, liczby członków Naczelnej Komisji Rewizyjnej SD i liczby członków Naczelnego Sądu Partyjnego SD,
- 5) wybór i odwołanie Przewodniczącego SD,
- 6) wybór i odwołanie członków Rady Naczelnej SD, członków Naczelnej Komisji Rewizyjnej SD i członków Naczelnego Sądu Partyjnego SD,
- 7) uchwalanie regulaminu obrad Kongresu SD.

§ 21

1. Rada Naczelna SD jest najwyższą władzą uchwałodawczą SD między Kongresami,
2. Rada Naczelna SD zwoływana jest w miarę potrzeb, co najmniej raz na cztery miesiące.
3. Do kompetencji Rady Naczelnej SD należy:
 - 1) realizacja programu SD oraz uchwał Kongresu i Kongresu Nadzwyczajnego,
 - 2) zwoływanie Kongresu i Kongresu Nadzwyczajnego,
 - 3) zatwierdzanie merytorycznych materiałów i dokumentów kongresowych,
 - 4) ustalanie kalendarza wyborczego oraz zasad wyborów w SD,
 - 5) ustalanie kierunków działań politycznych i organizacyjnych istotnych dla SD,
 - 6) ustalanie zasad udziału SD w wyborach,
 - 7) udzielanie upoważnienia Zarządowi Głównemu SD do zawierania koalicji oraz porozumień wyborczych i powyborczych,
 - 8) ustalanie zasad wyłaniania i zatwierdzania kandydatów SD do Sejmu, Senatu, Parlamentu Europejskiego, na urząd Prezydenta RP i organów samorządu terytorialnego,
 - 9) wybór i odwołanie, na wniosek Przewodniczącego SD, Wiceprzewodniczących SD, Sekretarza Generalnego SD, Skarbnika SD i pozostałych członków Zarządu Głównego SD,
 - 10) wybór i odwołanie, na wniosek Przewodniczącego SD, Wiceprzewodniczących Rady Naczelnej SD, Sekretarza Rady Naczelnej SD i członków Prezydium Rady Naczelnej SD spośród członków Rady Naczelnej SD,
 - 11) ustalanie, na wniosek Przewodniczącego SD, liczby członków Zarządu Głównego SD,
 - 12) uchwalanie budżetu rocznego SD,
 - 13) przyjmowanie sprawozdań z działalności Zarządu Głównego SD, ocena jego działalności, zatwierdzanie rocznych sprawozdań z wykonania budżetu,
 - 14) uchwalanie zasad gospodarowania majątkiem i finansami SD oraz warunków zaciągania zobowiązań majątkowych,
 - 15) uchwalanie instrukcji finansowych SD,
 - 16) ustalanie wysokości składek członkowskich i zasad dysponowania nimi,
 - 17) zawieszanie lub rozwiązywanie, na wniosek Zarządu Głównego SD, władzy uchwałodawczej lub wykonawczej niższych szczebli, w przypadku prowadzenia przez nie działalności sprzecznej z obowiązującym prawem, statutem SD, programem SD i uchwałami szczebla naczelnego,
 - 18) powoływanie zarządu komisarycznego w przypadku rozwiązania lub zawieszenia władzy w

trybie § 17 ust. 2 oraz § 21 ust. 3 pkt 17,

- 19) rozpatrywanie odwołań od uchwał Zarządu Głównego, o których mowa § 23 ust. 3 pkt 14,
 - 20) w przypadku rezygnacji lub trwałej niemożności pełnienia funkcji przez Przewodniczącego SD, powierzenie Wiceprzewodniczącemu SD pełnienia obowiązków Przewodniczącego SD, z zastrzeżeniem pkt 26,
 - 21) dokooptowanie, na wniosek Przewodniczącego SD, członków Rady Naczelnej SD w liczbie nie większej niż 25 % łącznego składu, określonego w ust. 4 oraz w przypadku rezygnacji członka Rady Naczelnej SD,
 - 22) uchwalanie trybu oraz warunków tworzenia i likwidacji okręgowych jednostek struktury organizacyjnej,
 - 23) sprawowanie nadzoru nad działalnością Klubu (Koła, Zespołu) Parlamentarnego SD,
 - 24) uchwalenie regulaminu wyróżniania członków SD,
 - 25) w przypadku rezygnacji Przewodniczącego SD, lub w przypadku trwałej niemożności pełnienia przez niego funkcji, powierzenie jednemu z Wiceprzewodniczących Rady Naczelnej SD pełnienie obowiązków Przewodniczącego Rady Naczelnej SD,
 - 26) podejmowanie uchwał o wstąpieniu do organizacji międzynarodowych i występowaniu z tych organizacji,
 - 27) inne kompetencje wynikające z niniejszego Statutu,
 - 28) uchwalenie regulaminu pracy Rady Naczelnej SD.
4. W skład Rady Naczelnej SD wchodzi:
 - 1) członkowie wybrani przez Kongres SD,
 - 2) Przewodniczący SD,
 - 3) Przewodniczący Rad Regionalnych SD,
 - 4) Prezesi lub pełniący obowiązki Prezesów Zarządów Regionalnych SD,
 - 5) osoby wchodzące w skład Zarządu Głównego SD,
 - 6) parlamentarzyści - członkowie SD,
 - 7) członkowie dokooptowani.
 5. Pracami Rady Naczelnej SD kieruje Przewodniczący SD lub z jego upoważnienia jeden z Wiceprzewodniczących Rady Naczelnej SD.
 6. W posiedzeniach Rady Naczelnej SD uczestniczą:
 - 1) Przewodniczący Naczelnego Sądu Partyjnego SD,
 - 2) Przewodniczący Naczelnej Komisji Rewizyjnej SD,

§ 22

Rada Naczelna SD powołuje Prezydium Rady Naczelnej SD w skład którego wchodzi: Przewodniczący SD, Wiceprzewodniczący Rady Naczelnej SD, Sekretarz Rady Naczelnej SD oraz członkowie w liczbie określonej przez Radę Naczelną SD.

§ 23

1. Zarząd Główny SD zwoływany jest w miarę potrzeb, co najmniej raz na miesiąc.
2. Zarząd Główny SD określa kierunki i prowadzi bieżącą działalność polityczną SD, sprawuje kierownictwo organizacyjne, realizuje funkcję komitetu wyborczego, inicjuje plany operacyjne, typuje do akceptacji Rady Naczelnej SD kandydatów SD w wyborach parlamentarnych, do Parlamentu Europejskiego oraz na urząd prezydenta RP, nadzoruje i koordynuje działalność organizacji regionalnych SD, organizuje Kongres SD, Kongres Nadzwyczajny SD i posiedzenia Rady Naczelnej SD.
3. Do szczególnych kompetencji Zarządu Głównego SD należy:
 - 1) kierowanie bieżącą działalnością SD,
 - 2) zajmowanie stanowiska w sprawach będących przedmiotem zainteresowania SD,
 - 3) powoływanie rzecznika prasowego SD i innych funkcji potrzebnych do działania partii,
 - 4) realizowanie uchwał Kongresu SD, Kongresu Nadzwyczajnego SD i Rady Naczelnej SD,
 - 5) przyjmowanie projektów dokumentów na posiedzenia Rady Naczelnej SD,

- 6) współpraca z parlamentarzystami SD i przedstawicielami SD we władzach państwowych,
 - 7) współpraca z organizacjami politycznymi, gospodarczymi, samorządowymi i społecznymi,
 - 8) rozpatrywanie zaleceń i wniosków Naczelnej Komisji Rewizyjnej SD,
 - 9) sporządzanie listy kandydatów SD w wyborach do Sejmu, Senatu i Parlamentu Europejskiego,
 - 10) wybór, na wniosek Sekretarza Generalnego SD, zastępców Sekretarza Generalnego SD oraz na wniosek Skarbnika SD zastępców Skarbnika SD,
 - 11) opracowanie regulaminu wyróżniania członków SD,
 - 12) bieżące zarządzanie działalnością finansową SD oraz sporządzanie sprawozdań finansowych,
 - 13) zatwierdzanie informacji finansowej o otrzymanej subwencji i sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych,
 - 14) uchylanie uchwał władz szczebla niższego sprzecznych z obowiązującym prawem, statutem SD, programem SD lub uchwałami szczebla naczelnego i szczebla regionalnego. Od uchwały Zarządu Głównego SD o uchyleniu, przysługuje odwołanie do Rady Naczelnej SD, przy czym odwołanie nie wstrzymuje wykonania tej uchwały,
 - 15) udzielanie, upoważnień do reprezentowania SD w organizacjach lub strukturach powstałych w wyniku porozumień zawartych przez SD, w tym o charakterze wyborczym,
 - 16) dokonywanie wiążącej wykładni Statutu oraz rozstrzyganie o zgodności uchwał władz SD ze Statutem i programem SD,
 - 17) składanie informacji ze swojej działalności na posiedzeniach Rady Naczelnej SD,
 - 18) pełnienie funkcji komitetu wyborczego w rozumieniu odpowiednich ustaw w wyborach do organów władzy publicznej,
 - 19) wykonywanie czynności związanych ze spełnianiem ciążących na SD, jako partii politycznej, obowiązków, które wynikają z ustawy o partiach politycznych oraz z innych ustaw,
 - 20) tworzenie Funduszu Wyborczego SD oraz powoływanie i odwoływanie Pełnomocnika Finansowego Funduszu Wyborczego SD,
 - 21) podejmowanie decyzji w sprawach SD, niezastrzeżonych do kompetencji innych władz SD,
 - 22) gromadzenie dokumentacji osobowej i prowadzenie rejestru członków,
 - 23) pełnienie funkcji administratora danych, o których mowa w odpowiednich przepisach,
 - 24) inne kompetencje wynikające z niniejszego Statutu.
4. W skład Zarządu Głównego SD wchodzi:
- 1) Przewodniczący SD,
 - 2) nie mniej niż dwóch Wiceprzewodniczących SD,
 - 3) Sekretarz Generalny SD,
 - 4) Skarbnik SD,
 - 5) członkowie wybrani na wniosek Przewodniczącego SD, w liczbie ustalonej przez Radę Naczelną SD.
5. Pracami Zarządu Głównego SD kieruje Przewodniczący SD lub z jego upoważnienia Wiceprzewodniczący SD.
6. Na posiedzenia Zarządu Głównego SD zapraszani są:
- 1) Przewodniczący Naczelnej Komisji Rewizyjnej SD,
 - 2) Przewodniczący Naczelnego Sądu Partyjnego SD.

§ 24

1. Przewodniczący SD stoi na czele Zarządu Głównego SD, bieżąco zarządza działalnością partii i reprezentuje SD na zewnątrz.
2. Do kompetencji Przewodniczącego SD należy:
 - 1) kierowanie działalnością polityczną i organizacyjną SD,
 - 2) kierowanie pracami Zarządu Głównego SD i Rady Naczelnej SD,

- 3) realizacja uchwał Kongresu SD, Kongresu Nadzwyczajnego SD, Rady Naczelnej SD i Zarządu Głównego SD,
- 4) ustalanie zasad wynagradzania pracowników Stronnictwa Demokratycznego,
- 5) inne określone niniejszym statutem i uchwałami władz naczelnych SD.

§ 25

1. Sekretarz Generalny SD jest kierownikiem zakładu pracy.
2. Sekretarz Generalny prowadzi bieżącą działalność organizacyjną SD.
3. Do kompetencji Sekretarza Generalnego SD należy:
 - 1) bieżąca współpraca ze strukturami terenowymi a szczególnie z Zarządami Regionalnymi SD w zakresie prowadzenia aktywnej działalności politycznej,
 - 2) zapewnienie lokalowych, technicznych i personalnych warunków funkcjonowania struktur terenowych SD,
 - 3) prowadzenie, w imieniu Zarządu Głównego SD, centralnego rejestru członków SD,
 - 4) informowanie i wnioskowanie do załatwienia spraw związanych z działalnością struktur terenowych SD,
 - 5) inne czynności ujęte w Regulaminie Działania Zarządu Głównego SD.

§ 26

1. Skarbnik SD sprawuje nadzór nad właściwą polityką finansową SD.
2. Do kompetencji Skarbnika SD należy:
 - 1) nadzór nad właściwą realizacją budżetu SD przyjętego przez Radę Naczelną SD,
 - 2) bieżący nadzór nad działalnością finansową SD, w tym przygotowywanie projektów sprawozdań finansowych i przygotowywanie projektu budżetu SD,
 - 3) sporządzenie informacji finansowej o otrzymanej subwencji i sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych,
 - 4) inne określone przez Zarząd Główny SD.
3. Skarbnik SD za każdy rok kalendarzowy, na podstawie zbiorczego sprawozdania finansowego sporządza:
 - 1) informację finansową o otrzymanej subwencji i poniesionych z niej wydatków,
 - 2) sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych i wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego SD za poprzedni rok kalendarzowy.

§ 27

1. W przypadku gdy na terenie danego regionu, powiatu, miasta, gminy nie funkcjonują składniki organizacyjne SD lub jeżeli odpowiednie zarządy przestały pełnić swoje funkcje Zarząd Główny SD może powołać Pełnomocnika SD, którego zadaniem jest stworzenie organizacji terenowej SD na tym obszarze lub kierowanie odpowiednią organizacją SD. Do czasu zwołania zjazdu organizacji na danym terenie Pełnomocnik SD posiada uprawnienia zarządu danej organizacji.
2. Pełnomocnik SD przestaje pełnić swoją funkcję z chwilą odwołania przez Zarząd Główny SD.

§ 28

1. W przypadku rażącego naruszenia zasad statutowych i obowiązków członka SD Zarząd Główny SD może, na wniosek władz SD, podjąć uchwałę o zawieszeniu lub wydaleniu członka z szeregów SD. Zawieszonemu lub wydalonemu członkowi SD przysługuje prawo odwołania od takiej decyzji do Naczelnego Sądu Partyjnego SD.
2. W przypadku rażącego naruszenia zasad statutowych Zarząd Główny SD może, na wniosek Przewodniczącego SD lub organizacji terenowej podjąć uchwałę o rozwiązaniu władzy uchwałodawczej i wykonawczej niższego szczebla. Złożenie wniosku równoznaczne jest z zawieszeniem tej władzy.

Władze regionalne SD

§ 29

Władzami regionalnymi są:

- 1) Zjazd Regionalny SD i Zjazd Regionalny Nadzwyczajny SD,
- 2) Rada Regionalna SD,
- 3) Zarząd Regionalny SD,
- 4) Regionalny Sąd Partyjny SD,
- 5) Regionalna Komisja Rewizyjna SD.

§ 30

1. Zjazd Regionalny SD zwołuje Rada Regionalna SD.
2. Rada Regionalna SD z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej 1/2 rad szczebla niższego, może zwołać Zjazd Regionalny Nadzwyczajny SD, określając jego porządek obrad. Zjazd Regionalny Nadzwyczajny SD zajmuje się wyłącznie sprawami określonymi w porządku obrad. Delegatami na Zjazd Regionalny Nadzwyczajny SD są członkowie SD mający uprawnienia określone w § 17 ust. 4-6.
3. Delegatami na Zjazd Regionalny SD są delegaci wybrani według zasad określonych przez Radę Naczelną SD oraz członkowie władz regionalnych.
4. Zjazdem Regionalnym SD może być Ogólne Zgromadzenie Członków SD z regionu.

§ 31

Do kompetencji Zjazdu Regionalnego SD i Zjazdu Regionalnego Nadzwyczajnego SD należy:

- 1) podejmowanie uchwał w sprawach istotnych dla SD na terenie województwa,
- 2) uchwalanie programu wyborczego regionalnej organizacji SD oraz ocena jego realizacji,
- 3) ocena realizacji programu SD na terenie województwa,
- 4) ustalanie liczby członków Rady Regionalnej SD, liczby członków Regionalnej Komisji Rewizyjnej SD oraz liczby członków Regionalnego Sądu Partyjnego SD,
- 5) wybór i odwołanie Przewodniczącego Rady Regionalnej SD,
- 6) wybór i odwołanie członków Rady Regionalnej SD, członków Regionalnej Komisji Rewizyjnej SD oraz członków Regionalnego Sądu Partyjnego SD,
- 7) wybór delegatów na Kongres SD, według zasad określonych przez Radę Naczelną SD,
- 8) rozpatrywanie sprawozdania z działalności Rady Regionalnej SD, Regionalnej Komisji Rewizyjnej SD i Regionalnego Sądu Partyjnego SD.

§ 32

1. Rada Regionalna SD zwoływana jest w miarę potrzeb, co najmniej raz na cztery miesiące.
2. Do kompetencji Rady Regionalnej SD należy:
 - 1) realizacja programu SD, uchwał Kongresu SD, Rady Naczelnej SD, Zarządu Głównego SD i Zjazdu Regionalnego SD,
 - 2) zwoływanie Zjazdu Regionalnego SD,
 - 3) zatwierdzanie merytorycznych materiałów i dokumentów zjazdowych,
 - 4) podejmowanie decyzji w sprawie porozumień wyborczych i powyborczych na poziomie wojewódzkim w porozumieniu z Zarządem Głównym SD i w oparciu o zasady określone przez Radę Naczelną SD,
 - 5) przedstawienie kandydatów SD do organów samorządu terytorialnego zgodnie z § 21 ust.3 pkt 8,
 - 6) ustalanie liczby członków Zarządu Regionalnego SD,
 - 7) wybór i odwołanie członków Zarządu Regionalnego SD, spośród kandydatów uzgodnionych z Zarządem Głównym SD,
 - 8) wybór i odwołanie Wiceprzewodniczących Rady Regionalnej SD spośród członków Rady

- Regionalnej SD,
- 9) przyjmowanie sprawozdań z działalności Zarządu Regionalnego SD, ocena jego działalności i zatwierdzanie rocznych sprawozdań z wykonania budżetu,
 - 10) powierzenie jednemu z wiceprzewodniczących Rady Regionalnej SD pełnienia obowiązków Przewodniczącego Rady Regionalnej SD, w przypadku rezygnacji lub trwałej niemożności pełnienia przez niego funkcji,
 - 11) dokooptowanie, na wniosek Przewodniczącego Rady Regionalnej SD, członków Rady Regionalnej SD w liczbie nie większej niż 25 % łącznego składu określonego w ust. 4 Statutu oraz w przypadku rezygnacji członka Rady Regionalnej SD,
 - 12) sprawowanie nadzoru nad działalnością Klubu (Koła, Zespołu) Radnych SD,
 - 13) uchwalenie regulaminu pracy Rady Regionalnej SD.
3. Przewodniczący Rady Regionalnej SD w porozumieniu z Przewodniczącym SD powołuje Prezesa Zarządu Regionalnego i Sekretarza Regionalnego. W przypadku braku porozumienia Przewodniczący SD ma prawo powołać p.o. Prezesa Zarządu Regionalnego SD i p.o. Sekretarza Regionalnego SD, którzy do czasu wyboru pozostałych członków zarządu, pełnią funkcję Zarządu Regionalnego SD. Uchwała Przewodniczącego SD o powołaniu p.o. Prezesa Zarządu Regionalnego SD i p.o. Sekretarza Regionalnego SD obowiązuje do czasu ich powołania w trybie porozumienia z Przewodniczącym Rady Regionalnej SD, jednak nie dłużej niż trzy miesiące.
4. W skład Rady Regionalnej SD wchodzi:
- 1) Przewodniczący Rady Regionalnej SD,
 - 2) Wiceprzewodniczący Rady Regionalnej SD,
 - 3) członkowie wybrani przez Zjazd Regionalny SD,
 - 4) członkowie Zarządu Regionalnego SD oraz Przewodniczący Rad Powiatowych SD – na czas pełnienia funkcji,
 - 5) parlamentarzyści oraz radni sejmiku wojewódzkiego – członkowie SD z klubów SD na terenie regionu, przy czym parlamentarzysta może wybrać członkostwo w innej radzie regionalnej właściwej dla swojego okręgu wyborczego, jeśli leży on poza granicami regionu, w którym jest członkiem SD,
 - 6) członkowie dokooptowani.
5. Pracami Rady Regionalnej SD kieruje Przewodniczący Rady Regionalnej SD lub upoważniony przez niego jeden z Wiceprzewodniczących Rady Regionalnej SD.

§ 33

1. Do kompetencji Zarządu Regionalnego SD należy:
- 1) realizacja uchwał władz naczelných, Zjazdu Regionalnego SD i Rady Regionalnej SD,
 - 2) prowadzenie bieżącej polityki SD w regionie,
 - 3) zajmowanie stanowiska w sprawach będących przedmiotem zainteresowania SD w regionie,
 - 4) powoływanie i rozwiązywanie organizacji powiatowych i Klubów SD oraz określanie i zmiana zasięgu ich działania. Od tych decyzji zainteresowanym służy odwołanie do Zarządu Głównego SD w terminie 14 dni od ich doręczenia,
 - 5) rozpatrywanie odwołań od decyzji władz SD niższego szczebla funkcjonujących na terenie regionu,
 - 6) współpraca z radnymi SD i przedstawicielami SD we władzach wojewódzkich,
 - 7) współpraca z organizacjami politycznymi, gospodarczymi, samorządowymi i społecznymi na terenie województwa,
 - 8) wybór i odwołanie, na wniosek Prezesa Zarządu Regionalnego SD, Wiceprezesów Zarządu Regionalnego SD i Skarbnika Regionalnego SD spośród członków Zarządu Regionalnego SD,
 - 9) rozpatrywanie zaleceń i wniosków Regionalnej Komisji Rewizyjnej SD,
 - 10) przygotowanie projektu budżetu regionalnej organizacji SD oraz realizacja budżetu po

jego uzgodnieniu z Zarządem Głównym SD,

11) inne kompetencje wynikające z niniejszego Statutu.

2. W skład Zarządu Regionalnego SD wchodzi:
 - 1) Prezes Zarządu Regionalnego SD,
 - 2) nie mniej niż dwóch Wiceprezesów Zarządu Regionalnego SD,
 - 3) Sekretarz Regionalny SD,
 - 4) Skarbnik Regionalny SD,
 - 5) członkowie w liczbie ustalonej przez Radę Regionalną SD.
3. Na posiedzenia Zarządu Regionalnego SD zapraszani są:
 - 1) Przewodniczący Rady Regionalnej SD,
 - 2) Przewodniczący Regionalnej Komisji Rewizyjnej SD,
 - 3) Przewodniczący Regionalnego Sądu Partyjnego SD.
4. Pracami Zarządu Regionalnego SD kieruje Prezes Zarządu Regionalnego SD.
5. Sekretarz regionalny kieruje bieżącą działalnością organizacyjną struktury regionalnej.
6. Skarbnik Regionalny SD odpowiada za sprawy finansowe i majątkowe regionalnej organizacji SD i współpracuje w tym zakresie ze Skarbnikiem SD.
7. Prezes Zarządu Regionalnego SD składa sprawozdanie z działalności Zarządu Regionalnego Radzie Regionalnej SD co najmniej raz na pół roku.

Władze okręgowe SD

§ 34

1. Zarząd Główny SD może powołać wyborczą organizację pomocniczą pod nazwą Rada Okręgowa SD, na obszarze wyznaczonych okręgów wyborczych do Sejmu i Senatu RP określając jednocześnie jej funkcję i kompetencje.
2. Wyborcza organizacja pomocnicza pełni funkcję koordynacyjną dla organizacji SD z terenu obejmującego okręg wyborczy do Sejmu RP.
3. W przypadku, gdy okręgiem wyborczym jest województwo, Rady Okręgowej SD się nie powołuje. Jej funkcje pełni Rada Regionalna SD.

§ 35

Okręgową władzą SD jest Rada Okręgowa SD, w skład której wchodzi członkowie SD wybierani przez Rady Powiatowe SD w trybie i na zasadach określonych przez Zarząd Główny SD w uchwale powołującej okręgową organizację SD. Rada Okręgowa SD wybiera ze swojego składu Przewodniczącego, Wiceprzewodniczących i Sekretarza Rady Okręgowej SD.

§ 36

Rada Okręgowa SD koordynuje działania powiatowych struktur SD na terenie swojego działania a w szczególności koordynuje prace samorządowców SD z terenu działania organizacji okręgowej oraz zgłasza propozycje uchwał i działań do władz regionalnych SD.

Władze powiatowe SD

§ 37

Władzami Powiatowymi są:

1. Zjazd Powiatowy SD i Zjazd Powiatowy Nadzwyczajny SD,
2. Rada Powiatowa SD,
3. Zarząd Powiatowy SD.

§ 38

1. Zjazd Powiatowy SD zwołuje Rada Powiatowa SD.
2. Rada Powiatowa SD z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej 1/2 Klubów SD z

terenu powiatu, może zwołać Zjazd Powiatowy Nadzwyczajny SD, określając jego porządek obrad. Zjazd Powiatowy Nadzwyczajny SD zajmuje się wyłącznie sprawami określonymi w porządku obrad. Delegatami na Zjazd Powiatowy Nadzwyczajny SD są członkowie SD mający uprawnienia określone w § 17 ust. 4-6.

3. Delegatami na Zjazd Powiatowy SD są delegaci wybrani przez Kluby SD według zasad określonych przez Radę Naczelną SD oraz członkowie władz powiatowych.
4. Zjazdem Powiatowym SD może być Ogólne Zgromadzenie Członków SD z terenu powiatu.

§ 39

Do kompetencji Zjazdu Powiatowego SD i Zjazdu Powiatowego Nadzwyczajnego SD należy:

- 1) podejmowanie uchwał w sprawach istotnych dla powiatu,
- 2) uchwalanie programu wyborczego powiatowej organizacji SD i ocena jego realizacji,
- 3) ocena realizacji programu SD na terenie powiatu,
- 4) ustalanie i liczby członków Rady Powiatowej SD,
- 5) wybór i odwołanie Przewodniczącego Rady Powiatowej SD,
- 6) wybór i odwołanie członków Rady Powiatowej SD,
- 7) wybór delegatów na Zjazd Regionalny SD,
- 8) przyjęcie sprawozdania z działalności Rady Powiatowej SD.

§ 40

1. Do kompetencji Rady Powiatowej SD należy:

1. podejmowanie decyzji w sprawie porozumień wyborczych i powyborczych na terenie powiatu w porozumieniu z Zarządem Regionalnym SD w oparciu o zasady określone przez Radę Naczelną SD,
2. dokooptowanie, na wniosek Przewodniczącego RPSD, członków Rady Powiatowej SD w liczbie nie większej niż 25 % łącznego składu Rady Powiatowej SD określonego w ust.2 oraz w przypadku rezygnacji członka Rady Powiatowej SD,
3. zwoływanie Zjazdu Powiatowego SD lub Zjazdu Powiatowego Nadzwyczajnego SD,
4. wybór i odwołanie Wiceprzewodniczących Rady Powiatowej SD spośród członków Rady Powiatowej SD,
5. ustalanie liczby członków Zarządu Powiatowego SD,
6. wybór i odwołanie członków Zarządu Powiatowego SD,
7. ocena wykonania budżetu powiatowej organizacji SD.

1. W skład Rady Powiatowej SD wchodzi:

- 1) Przewodniczący Rady Powiatowej SD,
- 2) Wiceprzewodniczący Rady Powiatowej SD,
- 3) członkowie wybrani przez Zjazd Powiatowy SD lub Zjazd Powiatowy Nadzwyczajny SD,
- 4) członkowie Zarządu Powiatowego SD na czas pełnienia funkcji,
- 5) Przewodniczący Klubów SD z terenu powiatowej organizacji na czas pełnienia funkcji,
- 6) radni sejmiku województwa oraz radni powiatu (miasta na prawach powiatu) – członkowie SD z klubów SD na terenie powiatu (miasta na prawach powiatu), przy czym radny sejmiku może wybrać członkostwo w innej radzie powiatowej właściwej dla swojego okręgu wyborczego, jeśli leży on poza granicami powiatu, w którym jest członkiem SD,
- 7) członkowie dokooptowani.

2. Pracami Rady Powiatowej kieruje Przewodniczący Rady Powiatowej lub upoważniony przez niego jeden z wiceprzewodniczących Rady Powiatowej.

§ 41

1. Zarząd Powiatowy SD zwoływany jest w miarę potrzeb, co najmniej raz na jeden miesiąc.

2. Do kompetencji Zarządu Powiatowego SD należy:
 - 1) Kierowanie działaniami SD na terenie powiatu,
 - 2) koordynacja działalności Klubów SD,
 - 3) współpraca z radnymi SD i przedstawicielami SD we władzach powiatowych,
 - 4) wybór i odwołanie, na wniosek Przewodniczącego Rady Powiatowej SD, Wiceprezesów Zarządu Powiatowego SD i Sekretarza spośród członków Zarządu Powiatowego SD,
 - 5) realizacja programu wyborczego powiatowej organizacji SD,
 - 6) przygotowanie projektu budżetu powiatowej organizacji SD,
 - 7) odpowiedzialność za sprawy finansowe i majątkowe powiatowej organizacji SD.
3. W skład Zarządu Powiatowego SD wchodzi:
 - 1) Przewodniczący Rady Powiatowej SD,
 - 2) nie mniej niż dwóch Wiceprezesów Zarządu Powiatowego SD,
 - 3) Sekretarz,
 - 4) Skarbnik, o ile rada powiatowa tak postanowi,
 - 5) członkowie wybrani spośród członków SD w powiecie, w liczbie ustalonej przez Radę Powiatową SD.
4. Pracami Zarządu Powiatowego kieruje Przewodniczący Rady Powiatowej SD.
5. Bieżącą działalność organizacyjno - finansową prowadzi Sekretarz. Jeżeli rada powiatowa wybierze Skarbnika, prowadzi on bieżącą działalność finansową.

§42

W przypadku, gdy na terenie powiatu działa jeden klub SD władz powiatowych nie powołuje się. Ich funkcje pełni władze klubu SD.

Klub SD

§ 43

1. Wszyscy członkowie SD należą do klubów SD. Dopuszczalne jest członkostwo tylko w jednym klubie SD.
2. Klub tworzy co najmniej 5 członków SD z terenu dzielnicy, gminy lub miasta. Klub SD powołuje i rozwiązuje Zarząd Regionalny SD, po zasięgnięciu opinii Zarządu Powiatowego SD, określając zasięg terytorialny lub środowiskowy jego działania. Od decyzji Zarządu Regionalnego SD zainteresowanym służy odwołanie do Zarządu Głównego SD w terminie 14 dni od jej doręczenia.
3. W uzasadnionych przypadkach mogą być tworzone kluby środowiskowe.
4. Klub SD organizuje działalność partyjną członków zajmując stanowisko w sprawach związanych z działalnością SD i jej programem.
5. Klub SD wydaje opinie i rekomendacje na funkcje partyjne i do władz publicznych.
6. Władzami klubu są:
 - 1) Zebranie członków klubu.
 - 2) Zarząd klubu wybierany przez członków klubu ze swego grona, w którego skład wchodzi przewodniczący klubu i członkowie zarządu klubu w liczbie nie większej niż 14. Zarząd klubu wybiera następnie ze swojego grona na wniosek przewodniczącego klubu: od 1 do 4 Wiceprzewodniczących Klubu SD, Sekretarza Klubu SD, Skarbnika Klubu SD.
7. Do kompetencji zebrania członków klubu należy wytyczanie kierunków działalności klubu, wybór zarządu klubu i nadzorowanie jego prac oraz inne kompetencje wynikające ze Statutu.
8. Do kompetencji zarządu klubu należy bieżące kierowanie działalnością klubu, organizowanie jego prac, reprezentowanie klubu na zewnątrz oraz inne kompetencje wynikające ze Statutu.
9. Zebranie członków Klubu SD zwołuje Przewodniczący Klubu SD z własnej inicjatywy nie rzadziej niż raz na trzy miesiące lub zawsze w terminie 14 dni na wniosek co najmniej 1/2 członków Klubu SD.

Organy kontrolne i sądowe

§ 44

1. Naczelna Komisja Rewizyjna SD oraz Regionalne Komisje Rewizyjne SD pełnią w SD funkcję kontrolną.
2. Naczelna Komisja Rewizyjna SD wydaje wytyczne dla działalności Regionalnych Komisji Rewizyjnych SD określając ich zadania i kierunki pracy.
3. Komisje Rewizyjne wybierają ze swego składu przewodniczącego nie więcej niż dwóch wiceprzewodniczących i sekretarza.
4. Komisje Rewizyjne SD uchwalają regulamin swego działania.
5. Komisje Rewizyjne wyższego szczebla mogą kontrolować organy niższego szczebla.

§ 45

1. Do zadań Komisji Rewizyjnych SD należy:
 - 1) ocena przestrzegania zasad rzetelnego zarządzania majątkiem i funduszami SD,
 - 2) ocena prawidłowości sporządzania projektów budżetów oraz sprawozdań finansowych,
 - 3) kontrola przestrzegania zasad gospodarowania majątkiem i finansami określonych przez Radę Naczelną SD,
 - 4) kontrola przestrzegania zasad zaciągania zobowiązań majątkowych określonych przez Radę Naczelną SD,
 - 5) kontrola przestrzegania instrukcji dotyczących działalności finansowej i majątkowej uchwalanych przez Zarząd Główny SD,
 - 6) ocena wykorzystania środków finansowych gromadzonych na koncie Funduszu Wyborczego SD,
 - 7) sporządzanie sprawozdań rozpatrywanych przez Kongres SD i zjazdy.
2. Naczelna Komisja Rewizyjna SD składa Radzie Naczelnej SD sprawozdanie ze swoich prac.
3. Naczelna Komisja Rewizyjna SD występuje do Kongresu SD z wnioskiem o udzielenie absolutorium Przewodniczącemu SD, Radzie Naczelnej SD i Zarządowi Głównemu SD.

§ 46

1. Organami sądowymi SD są Naczelny Sąd Partyjny SD i Regionalne Sądy Partyjne SD.
2. W orzeczeniach sądów partyjnych obowiązuje zasada dwuinstancyjności.
3. Sądy Partyjne wybierają ze swego składu przewodniczącego, nie więcej niż dwóch wiceprzewodniczących i sekretarza.
4. Do zadań sądów partyjnych należy:
 - 1) orzekanie w sprawach członków SD prowadzących działalność niezgodną ze Statutem SD, programem SD i uchwałami władz,
 - 2) mediacja lub orzekanie w sporach pomiędzy członkami SD.

§ 47

1. Naczelny Sąd Partyjny SD orzeka w trybie odwoławczym od orzeczeń Regionalnych Sądów Partyjnych SD. Na odwołanie przysługuje termin 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia pierwszej instancji.
2. Naczelny Sąd Partyjny SD uchwała regulamin określający zasady działania sądów partyjnych i tryb postępowania przed sądami partyjnymi.
3. Naczelny Sąd Partyjny SD sprawuje administracyjny nadzór nad Regionalnymi Sądami Partyjnymi SD.

ROZDZIAŁ IV ORGANY DORADCZE I WSPÓŁPRACUJĄCE

Klub Parlamentarny

§ 48

1. Posłowie i senatorowie oraz posłowie do Parlamentu Europejskiego, będący członkami SD działają zgodnie ze Statutem, regulaminem Klubu/Koła Parlamentarnego SD, programem SD oraz uchwałami: Rady Naczelnej SD i Zarządu Głównego SD.
2. Uchwały władz naczelných SD oraz Klubu/Koła Parlamentarnego są wiążące dla członka Klubu/Koła Parlamentarnego SD w głosowaniach na posiedzeniach ciał kolegiálních, których jest członkiem oraz w podejmowaniu innych działań politycznych.
3. Zarząd Główny SD ustala zasady współpracy z Klubem/Kołem Parlamentarnym SD oraz biurami poselskich i senatorskich oraz posłami do Parlamentu Europejskiego z Zarządami Regionalnymi SD.
4. Nie zastosowanie się przez członka Klubu/Koła Parlamentarnego SD do uchwały, o której mowa w ust. 1 i 2 albo do zasad współpracy, o których mowa w ust. 3 lub do regulaminu Klubu/Koła Parlamentarnego SD, stanowi rażące naruszenie obowiązków członka SD, o którym mowa w § 14 ust. 1.

Rady środowiskowe i zespoły problemowe

§ 49

1. W miarę potrzeb władze SD mogą powołać rady środowiskowe i zespoły problemowe w celu realizacji określonych zadań programowych.
2. Skład, zasady działania i tryb powoływania rad środowiskowych i zespołów problemowych ustala Rada Naczelna SD lub Rada Regionalna SD.
3. W pracach rad środowiskowych i zespołów problemowych mogą uczestniczyć osoby nie będące członkami SD.
4. Rady środowiskowe i zespoły problemowe w swej działalności są zobowiązane kierować się zasadami zgodnymi ze Statutem i programem SD.
5. Władze SD mogą inicjować dyskusje na przeznaczonych do tego forach.

Organizacja młodzieżowa

§ 50

1. Organizacje młodzieżowe współpracujące z SD działają na podstawie przepisów o stowarzyszeniach.
2. Działalność organizacji młodzieżowych i ich współpraca z SD odbywa się na podstawie porozumienia zawartego z Zarządem Głównym SD.

ROZDZIAŁ V MAJĄTEK I FINANSE

§ 51

1. Majątek SD stanowią nieruchomości, rzeczy ruchome, prawa majątkowe i środki pieniężne.
2. Majątek SD powstaje:
 - 1) ze składek członkowskich,
 - 2) z darowizn, spadków i zapisów,
 - 3) z dotacji i subwencji z budżetu państwa,
 - 4) z dochodów z majątku SD,

- 5) z innych źródeł dopuszczonych przepisami prawa.
3. Źródła finansowania SD są jawne.

§ 52

1. Zasady funkcjonowania i gospodarowania majątkiem i finansami SD oraz zaciągania zobowiązań majątkowych określa Rada Naczelna SD w formie uchwał.
2. Władze SD prowadzą rachunkowość zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 53

1. Przy czynnościach prawnych SD reprezentują osobiście: Przewodniczący SD, Sekretarz Generalny SD, Skarbnik SD.
2. Składanie oświadczenia woli przy czynnościach prawnych w imieniu SD dokonywane jest dwuosobowo.
3. Zarząd Główny może udzielić pełnomocnictw do składania oświadczeń woli członkom SD.
4. Ustanowienie pełnomocnictwa następuje przez złożenie oświadczenia woli w stosownej formie prawnej. Wygaśnięcie pełnomocnictwa następuje na skutek jego cofnięcia lub z upływem okresu na jaki zostało udzielone.
5. Zaciąganie przez SD zobowiązań majątkowych wymaga reprezentacji dwuosobowej
6. Nabycie nieruchomości, nabycie lub zbycie obligacji Skarbu Państwa lub bonów skarbowych Skarbu Państwa oraz papierów wartościowych wymaga uchwały Rady Naczelnej SD.
7. Zbycie nieruchomości należącej do SD wymaga zgody Rady Naczelnej SD.

ROZDZIAŁ VI POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 54

1. Połączenie z inną partią lub z innymi partiami może nastąpić wyłącznie na wniosek Rady Naczelnej SD - na podstawie porozumienia, którego treść zatwierdza Kongres lub Kongres Nadzwyczajny SD większością 2/3 głosów, w obecności co najmniej 3/5 uprawnionych do głosowania. Kongres lub Kongres Nadzwyczajny SD określi jednocześnie przeznaczenie majątku i środków finansowych SD.
2. Decyzję o zmianie nazwy może podjąć Kongres lub Kongres Nadzwyczajny SD większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy delegatów.
3. Decyzję o rozwiązaniu SD może podjąć Kongres lub Kongres Nadzwyczajny SD większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy delegatów. W takim przypadku Rada Naczelna SD ustanawia likwidatora oraz określa przeznaczenie majątku i środków finansowych SD.

§ 55

Statut i jego zmiany uchwała Kongres lub Kongres Nadzwyczajny SD większością 2/3 głosów.

ROZDZIAŁ VII PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

§ 56

Zarząd Główny SD określi terminarz, warunki i sposób dostosowania struktury organizacyjnej SD do wymogów niniejszego Statutu.

§ 57

Z dniem 9 stycznia 2010 roku kadencja wszystkich władz SD ulega zakończeniu. Dotychczasowe władze pełnią swoje funkcje do dnia wyboru nowych władz. Rada Naczelna w terminie 30 dni ustali kalendarz wyborczy oraz zasady wyborów w SD.